

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.
ΕΤΟΣ Ε' — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 8
15 ΜΑΪΟΥ 1928

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ—ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ—ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΚΟΦΙΝΑ.— (πρώην Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν).— Τί εἶναι ἡ σταθεροποίησις τῆς δραχμῆς. (Οἰκονομολογικά ζητήματα).

ΜΑΡΙΑΣ ΔΙΟΝ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗ.— (Δικηγόρου).— Ἐκκλισίαι τῶν ἡθῶν καὶ γυναῖκες. (Κοινωνιολογικαὶ μελέται).

ΚΩΣΤΑ ΜΑΡΑΒΕΑ.— (Δημοσίον Ταμίον).— Ἡ διαβάθμισις καὶ οἱ Ταμιακοὶ Ὑπάλληλοι. (Ὑπαλληλικὰ ζητήματα).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ—ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

Γ. Κ. ΣΤΑΜΠΟΛΗ.— Βουκολικὸ Σονέττο. (Ἑλληνικὸς στίχος).

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ.— Πῶς ἀγαποῦν οἱ Τουρκάλες. (Διήγημα — Συνέχεια).

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ.— Ἡ Λουίζα τῆς Μονμάρτης. (Ἑλληνικὸν Διήγημα).

ΦΕΙΔΙΑ ΣΥΛΛΙΜΝΙΩΤΟΥ.— Νίκαια. (Μικρασιατικαὶ Ἀναμνήσεις).

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ.— Ἱστορίαι.— Ἀνέκδοτα.— Περιέργα.—

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 5

ΑΔΕΛΦΟΙ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ
ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΑΙΟΛΟΥ-ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

“ **Η ΛΙΘΟΣ** ”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ
 ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ **Γ. ΚΟΝΔΥΛΗ**

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1921

ΙΔΡΥΤΗΣ Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: δδδς Κεχαγιά 5

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: 'Εσωτερικού . . . Δρ. 100

Νέον Φάληρον ('Αθηνών) Τηλεφ. Νο 30

'Εξωτερικού εν γένει > 200

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'-ΕΤΟΣ 50Ν

15 Μαΐου 1928

ΑΡΙΘ. 8

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

*Αρθρον του κ. Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑ
 Πρώην Υπουργού των Οικονομικών

Ἡ δραχμή, διὰ τῆς σταθεροποιήσεως, εἰσέρχεται εἰς νέαν φάσιν. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1922 ὑπέστη τὸ πρῶτον πλήγμα διὰ τοῦ πρώτου ἀναγκαστικοῦ δανείου τῆς διχοτομήσεως τοῦ χαρτονομίσματος, ἀπολέσαντος τότε οὐσιαστικῶς τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του, ἀφοῦ προηγουμένως ἀπὸ τοῦ 1919 εἶχεν ἀρχίσει ἡ βαθμιαία ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ χρυσοῦν δολλάριον. Καὶ μετὰ τὴν διχοτόμησιν, ἡ ὑποτίμησις ἐξηκολούθησεν. Κατὰ τὸ 1923, ἡ ὑποτίμησις ἀνεχαιτίσθη καὶ ἡ δραχμὴ ἀνέκτησεν οὐσιωδῶς μέρος τῆς ἀξίας της. Κατὰ Ἰανουάριον 1926 δεύτερον πλήγμα κατηνέχθη κατὰ τοῦ χαρτονομίσματος, διὰ τοῦ δευτέρου ἀναγκαστικοῦ δανείου, ἀποβαλόντος οὐσιαστικῶς τὸ ἐν τέταρτον τῆς ἀξίας του, ἀφοῦ προηγουμένως κατὰ τὸ 1925, ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς εἶχεν ἐπιφέρει οὐσιώδη ἀπώλειαν τῆς κατὰ τὸ 1923 βελτιώσεως ἀξίας της.

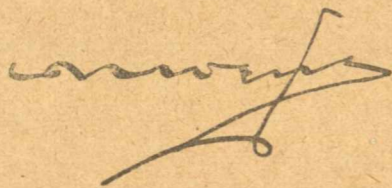
Ἐντὸς τοῦ 1927, ἡ ἀνωτάτη τιμὴ τῆς λίρας στερλίνας ἐσημειώθη εἰς δραχ. 385 καὶ ἡ κατωτάτη εἰς δραχ. 356. Μεταξὺ τῶν ὁρίων τούτων εὐρίσκεται ἡ τιμὴ τῶν δραχ. 375, ἣτις εἶναι ἡ τιμὴ τῆς σταθεροποιήσεως. Κατὰ τὴν νέαν ταύ-

την περίοδον τῆς σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς, τὸ χαρτονομισμα ἀπόλλυσιν ὀριστικῶς 94 περὶ τοὺς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας του, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχεν ἀποβάλει κατὰ τὸ 1922, διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου, τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του καὶ κατὰ τὸ 1926, διὰ τοῦ δευτέρου ἀναγκαστικοῦ δανείου, τὸ ἐν τέταρτον τῆς ἀξίας του. Ἀπὸ τῆς σταθεροποιήσεως τῆς ἀξίας του καὶ ἐφεξῆς ἡ δραχμὴ ὀριστικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 1]15 τῆς σημερινῆς χρυσῆς δραχμῆς, ἥτοι πρὸς 6.66 περίπου χρυσᾶ λεπτὰ.

Αἱ θυσίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τοῦ κατόχου τοῦ χαρτονομίσματος, εἶναι μέγισται, δυσπολόγισται καὶ ἀσυγκρίτως μεγαλύτεραι τῶν ἐκ τῶν φορολογικῶν βαρῶν προελθουσῶν. Ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς ἀπετέλεσε πάντοτε τὴν μᾶλλον αἰματηράν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπουλωτέραν, φορολογίαν. Διὰ τοῦτο ἡ κατὰ τὸ 1923 ἐπιτευχθεῖσα ἀναχαίτισις τῆς περαιτέρω ἐκπτώσεως τῆς δραχμῆς καὶ οὐσιώδους βελτίωσις αὐτῆς, ἀνταπέδωκεν εἰς τὸν Λαόν, μὲ τὸ παρὰ πάνω, τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου ἀποτελέσματος ἐπιβληθέντα τότε φορολογικὰ βάρη. Ἐνῶ τὰ μετέπειτα ἐπιβληθέντα φορολογικὰ βάρη δὲν ἐχρησίμευσαν δυστυχῶς πρὸς βελτίωσιν τῆς δραχ-

ποτε, διά τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰς χρυσόν συν-
ἀλλαγμα σταθερᾶς τροπῆς, ἢ προϋπάρχουσα
χαρτίνη δραχμῆ.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΕΚΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΗΘΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΤΗΣ ΔΙΔΟΣ ΜΑΡΙΑΣ Δ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗ

Ὁ ἀξιότιμος σεβαστός μοι καὶ διαπρεπῆς συνάδελφος
κ. Νικ. Ἀβραάμ, δεινὸς τοῦ λόγου χειριστὴς ἐν τῇ προ-
χθεσινῇ περισπουδάστῳ διαλέξει του «περὶ μεταπολεμικῆς
ἐγκληματικότητος»* ἔθιξε καὶ
σημεῖα τινα ἀφορῶντα τὴν
γυναῖκα.

ΜΑΡΙΑ Δ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗ

Ἐπειδὴ ἔχω τὴν τιμὴν
καὶ τὴν εὐτυχίαν ν' ἀνήκω εἰς
τὸ ἐντιμον καὶ πολλοῦ λόγου
ἄξιον φύλον τοῦτο καὶ

Ἐπειδὴ εἰμὶ ἐκπρόσωπος
τοῦ Συνδέσμου Ἑλληνίδων
Ἐπιστημόνων, οὐτινος σκο-
πὸς μεταξὺ ἄλλων εἶναι καὶ ἡ
προστασία τῆς εἰς πάντα κλά-
δον ἐργαζομένης γυναικός,
ἐν τῇ ῥηθείᾳ δὲ διαλέξει διε-
σῦρθη ἡ ἐργαζομένη γυνή,

θεωρηθεῖσα καὶ αὕτη ὡς αἰτία τῆς ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν,
εἰμὶ ὑπόχρεος ν' ἀπαντήσω. Ἄς μοι ἐπιτρέψῃ δ' ὁ ἀξιό-
τιμος κ. συνάδελφος οὐ μόνον νὰ ἔχω διάφορον γνώμη,
ἀλλὰ καὶ ν' ἀποδείξω τὴν ὀρθότητά της.

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἶχον γράψῃ σχετικῶς πέ-
ρυσιν εἰς τὴν «Καθημερινήν» ἕξ αἰτίας ἐνὸς ἄρθρου ἐ-
τέρου συνάδελφου περὶ ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν.

Βεβαίως δὲν ἐφαντάσθην ποτὲ ὅτι ἡ φράσις «ἐργα-
ζομένη γυνή» ἀφεώρα τὴν ἐπιστήμονα, δὲν πιστεύω νὰ
διενοήθη τις, ὅτι πρέπει νὰ παύσῃ σπουδάζουσα ἢ Ἑλ-
ληνίς.

Καὶ θ' ἀπαντήσῃ νῦν σύσσωμον τὸ ἐκλεκτὸν ἀναγνω-
στικὸν κοινὸν τοῦ φίλου «Παντογνώστου» μὲ τὸ μειδίωμα
εἰς τὰ χεῖλη: «Ἐπὶ τέλους τί ἔκαμε καὶ αὕτη;» Τοῦτο
ἄλλως τε μεταξὺ ἄλλων ἤκουσα προχθὲς λεγόμενον ἀπὸ

* (Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Ν. Ἀβραάμ ὡς καὶ ἡ ἀντίκρουσις τῆς
κ. Μ. Φλομπουριάρη ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἐνώσεως
Ἐπιστημόνων Πειραιῶς).

ἐκλεκτὸν ἐπιστήμονα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον, ὁμολογητέον δὲν
ἀνέμενον τοιαύτας ἀντιλήψεις.

Μάλιστα, κύριοι, δὲν ἐπετελέσαμεν μεγάλα πράγματα
μέχρι σήμερον καὶ τὸ αἷτιον εἶναι καταφανές, τὰ εἶη
ἄφ' ὧν ἠρξάμεθα σπουδάζουσαι ἀριθμοῦνται εἰς τοὺς δα-
κτύλους τῆς μιᾶς χειρός, ἐν ᾧ τὰ ὑμέτερα, τάνδρικὰ δη-
λαδὴ, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ γῆ ὑφ' οἰανδήποτε θεωρίαν καὶ
δεχθῶμεν τὴν γένεσιν ταύτης.

Μάλιστα, σήμερον ἐκτελοῦμεν ὀλίγα ἢ τίποτε, φυσι-
κὸν ἄλλως τε τοῦτο, ἔσται ὅμως ἡμαρ, θὰ ἐπιτελέσωμεν
καὶ ἡμεῖς πολλά, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν τοῦ
ἔρωτος, ὃν τρέφει ἐκάστη πρὸς τὴν ἐπιστήμην της. «Στα-
γόνες ὕδατος πέτρας κοιταίνουσι» λέγει σοφὴ τις ῥῆσις
τοῦ Πλουτάρχου.

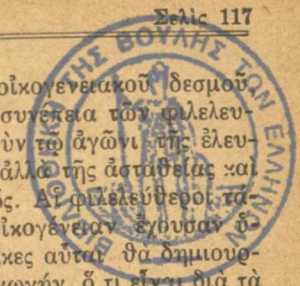
Καὶ ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπιστήμονας, φανταζο-
μένη, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ φράσις «ἐργαζομένη γυνή»
δὲν ἀφεώρα ταύτας μολοντί ἢ ἐπιστῆμων ἐργάζεται εἰς
τὴν πρώτην γραμμὴν.

Ἡ γυνή, κύριοι, ἢ μὴ ἐπιστῆμων δὲν ἐργάζεται διὰ
νὰ ἐργασθῇ, δὲν τὴν ὠθεῖ πρὸς ἐργασίαν, ὡς ἐπὶ τὸ πολ-
λὸν, ἢ ἀγάπη πρὸς αὐτήν, ἐργάζεται, διότι ἔχει ἀνάγκην
νὰ ἐργασθῇ.

Φαντάσθητε μίαν οἰκογένειαν μέσης κοινωνικῆς τά-
ξεως ἀποτελουμένην ἀπὸ τοῦ γέροντος συνταξιούχου πα-
τρός, τῆς μητρὸς καὶ 4-5 τὸ ὀλιγώτερον τέκνων, ὧν τὰ
τέσσαρα θήλεια καὶ τὸ ἐν ἄρρεν, μὴ ἔχουσαν δ' οὐδένα
ἕτερον πόρον ζωῆς ἢ τὴν γλίσχρον σύνταξιν τοῦ πατρός
καὶ τὸν ἐκ 1000-2000 δραχ. μισθὸν τοῦ Δημ. Ὑπαλ-
λήλου ἀδελφοῦ, ὅστις διὰ νὰ λάβῃ τὰς 2.000 δέον νὰ ἔχη
δίπλωμα Νομικῆς, νὰ ἔχη ὑπηρητήσῃ ἐπὶ τετραε-
τίαν καὶ νὰ ἔχη βαθμὸν Ὑπουργ. Γραμματέως β'
τάξεως.

Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ οἰκογένεια αὕτη ν' ἀντεπεξέλθῃ
εἰς τὸν τραχὺν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ὅταν διὰ μίαν ἀνήλιον
τρώγλην ζητοῦνται δι' ἐνοίκιον δραχ. 2.000 μηνιαίως
καὶ ἀπαιτοῦνται δι' ἄρτον 600 περίπου δραχμῶν. Ὑπο-
λογίσατε εἶτα θέρμανσιν, φωτισμόν, φαγητὸν κλπ. Πῶς
θὰ ἐνδυσθῶσιν, ἂν ἐννοεῖται εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαρκέσῃ
καὶ διὰ μόνον ξηρὸν ἄρτον ὁ μισθὸς τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἡ
σύνταξις τοῦ πατρός, πῶς νὰ ἐνδυσθῶσιν ἐπαναλαμβάνω
καὶ διὰ εὐπρεπῶς οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι ἄνθρωποι, μὴ λησμο-
νεῖτε, ὅτι τὸ Κράτος θέλει τοὺς ὑπαλλήλους του ἀξιοπρε-
πεῖς, πρῶτον στοιχεῖον σταδιοδρομίας τοῦ ὑπαλλήλου εἶ-
ναι ἡ ἀξιοπρεπὴς ἐμφάνισις. Πῶς θὰ τραφῶσιν, τίνας
ὁπὰς θὰ φράξῃ πρῶτον καὶ τίνας ὕστερον ἢ ἐκ 2.000
δραχ. σύνταξις τοῦ πατρός, ἂν ἐννοεῖται οὗτος ἦτο ἀνώ-
τατος ὑπάλληλος (Ἀρεοπαγίτης, Δ)τῆς Ὑπουργείου κλπ.).
Πῶς νὰ μὴ ἀναγκασθῇ ἡ οἰκογένεια αὕτη, ἂν εἴχε τὴν
πρόνοιαν καὶ τὴν ὕλικὴν δύναμιν νὰ μορφώσῃ τὰ θήλεια
τέκνα της, πῶς νὰ μὴ ἀναγκασθῇ ἐπαναλαμβάνω νὰ στεί-
λῃ ταῦτα εἰς ἕν Γραφεῖον, εἰς μίαν Τράπεζαν νὰ ἐργα-
σθῶσιν;

Ἡ ἐργασία δὲν εἶναι μέσον διαφθορᾶς, ἡ ἐργασία
ἀποτρέπει ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς, μόνον ὁ καθεστῆκὸς βίος,
οὗ ἀποτέλεσμα ἡ λειτουργία τῆς φαντασίας διαφθείρει
χαρακτικῶς τῇ βοήθειᾳ τῶν διαφόρων ὑλιστικῶν θεω-
ριῶν καὶ ὀρεαλιστικῶν μυθιστορημάτων, αἵνα κυκλοφο-
ροῦσι πανταχοῦ καὶ τῶν διαφόρων διεγερτικῶν θεαμά-
των ἐν τε τοῖς Κινηματογράφοις καὶ τοῖς Θεάτροις.

Ἡ ἐργαζομένη γυνή εἶτε ὡς δακτυλογράφος εἶτε ὡς
ἀλληλογράφος, πολλῶ δὲ μᾶλλον, ὡς ἐπιστῆμων δὲν δια-
φθείρεται, δὲν ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον διαθέσιμον χρόνον,
ἀπορροφᾶται ὑπὸ τῆς ἐργασίας αὐτῆς καὶ οὕτω δὲν δύ-
νεται νὰ λειτουργήσῃ ἢ φαντασία της, ὁ κακὸς οὗτος σύμ-
βουλος τῆς νεανικῆς ἡλικίας.

Εἶτα διὰ τοῦ καθημερινοῦ συγχρωτισμοῦ μετὰ τοῦ
ἄλλου φύλου διαγιγνώσκει τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώ-
ματα αὐτοῦ, αἵτινα ὁμολογητέον καλύπτουσιν ἐν πολλοῖς
τὰ προτερήματα καὶ δὲν παρασύρεται εἰς ὅ,τι ἦτο δυνα-
τόν, ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον, νὰ παρασυρθῇ μίᾳ συνομη-
λιᾷ αἱ ἐργαζομένη καὶ μὴ γνωρίζουσα τοὺς τοῦ ἄλλου
φύλου εἰμὴ μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν ὑποκλίσεων
εἰς τὰς διαφόρους κοσμικὰς συγκεντρώσεις, ἐνθα προ-
σέρονται περιβεβλημένοι τὸ φράκον των καὶ τὴν
ὑποκρισίαν των.

Ἄλλως τε διὰ τῆς κοινῆς συνεργασίας ἄρρένων τε
καὶ θηλέων δημιουργεῖται εὐγενὴς τις ἀμιλλα τῶν φύ-
λων, ἣτις ὠφελεῖ, δὲν βλάπτει, διότι ἀναγκάζει καὶ τοὺς
μὲν καὶ τὰς δὲ νὰ μελετήσωσι περισσότερο, νὰ ἐργασθῶ-
σι περισσότερο, ἵνα ἐπικρατήσωσιν εἰς τὸν περὶ ὑπάρ-
ξεως ἀγῶνα. Τοῦτο οὐ μόνον τάτομα ἀλλὰ καὶ τὴν πα-
τρίδα ὠφελεῖ, διότι οὕτω θ' ἀναδειχθῶσιν, ὅσον γε τὰν-
θρώπινα, μόνον αἱ πραγματικαὶ ἀξίαι.

Πιθανὸν νὰ εἴπῃ τις: ἡ γυνή ἐργάζεται, ὄχι διότι
ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐργασθῇ καὶ διὰ τῆς ἐργασίας νὰ προσ-
τατεύσῃ αὐτὴν καὶ τὴν οἰκογένειάν της, ἀλλὰ κατὰ τὸ
πλεῖστον ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς τουαλλέτας της.

Κἂν δεχθῶμεν ὡς ἀκριβῆ τὴν παρατήρησιν ταύτην,
διατὶ τὸ α ποσοστὸν τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν νὰ μὴ
προστατεύσῃ τὴν οἰκογένειάν του, τὸ β νὰ μὴ συνεισφέρῃ
ἀπλῶς καὶ τὸ ὑπόλοιπον διατὶ νὰ μὴ ἐνδυσθῇ; Διότι
ἀφεύκτως ἂν δὲν ἐργάζοντο θὰ ἦσαν γυμναί, πῶς θὰ
ἦτο δυνατόν νὰ ἐνδύσῃ ταύτας ἡ οἰκογένειά των, ὅταν
μόνον ἐν ζεῦγος ὑποδημάτων ἔχει 375 δραχμᾶς τὸ ὀλι-
γώτερον καὶ ἐν φόρεμα κοινότατον, ὅπερ παρὰ τὴν μό-
δαν τῶν κοντῶν, εἰς ἣν ὀφείλομεν χάριτας ἀπὸ οἰκονομ-
κῆς ἀπόψεως, ἀξίζει τοὐλάχιστον 1000 δραχμᾶς; Ἄς ἀφή-
σωμεν πῖλους, ἄς ἀφήσωμεν περικημίδας τιμωμένας 50
δραχ. τὸ ζεῦγος αἱ χειρότεροι (βαμβάκινοι).

Ἦτο δυνατόν μίᾳ ἐντιμῶς οἰκογένειᾳ μέσης κοινωνι-
κῆς τάξεως νὰ παράσχῃ ταῦτα;

Ἡ ἀνάμειξις τῆς γυναικὸς εἰς τὴν βιοπάλην δὲν συν-
τελεῖ εἰς τὴν ἐκλυσιν τῶν ἠθῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐξυγιάνσιν
αὐτῶν.

Ἡ ἐκλυσίς τῶν ἠθῶν, πικρὸν τὸ λεχθησόμενον, πλήν
ἀληθές, ὀφείλεται εἰς τὸν ἄνδρα καὶ τούτου εἶναι πιστὴ
σύντροφος. Ἐλάχισται γυναῖκες καὶ διὰ τῶν ἐργαζο-
μένων πιθανὸν νὰ ἔχωσιν ἐκλελυμένα τὰ ἦθη καὶ αὐταὶ
πεσοῦσαι θύματα, ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει των εἰς τὴν
κονίστραν τῆς ζωῆς!

Τὸ παλαιὸν ἰδανικὸν τοῦ καλοῦ οἰκογενειακοῦ βίου
οὔτε ἐξέλιπεν, οὔτε θὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα μας, αἱ
καλαὶ μητέρες, αἱ καλαὶ σύζυγοι καὶ εἶναι σχεδὸν ὅλοι,
δὲν ἐξέλιπον, δυστυχῶς ὅμως οἱ καλοὶ σύζυγοι, οἱ καλοὶ
πολιταὶ (ἄρρενες) οὗτοι καθ' ἐκάστην καθίστανται φαι-
νόμενα.

Ἡ χαλαρότης τοῦ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ, ὑπὲρ ἧς
κόπτεσθε, ἀλλ' ἕκαστος ἐξ ὑμῶν κεχωρισμένως ἀκολου-
θεῖ τὴν ὁδόν, ἦν δι' ἑαυτὸν ἐξέλεξε, δὲν ὀνομάζω τὴν

ὁδὸν ταύτην. Ἡ χαλαρότης τοῦ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ
ἐπαναλαμβάνω, δὲν εἶναι μοιραία συνέχεια τῶν φιλελευ-
θέρων τάσεων τῆς γυναικός, ἣτις σὺν τῷ ἀγῶνι τῆς ἐλευ-
θερίας ἀπριεῖ ἔχεται τῶν πατρίων, ἀλλὰ τῆς ἀστάθειας καὶ
τῆς ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν τοῦ ἀνδρός. Αἱ φιλελεύθεροι τά-
σεις τῆς γυναικὸς δημιουργοῦσιν οἰκογένειαν ἔχουσαν ὀ-
γειῖς καὶ στερεὰς βάσεις. Αἱ γυναῖκες αὐταὶ θὰ δημιουρ-
γήσωσι τέκνα ἔχοντα τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν, ὅ,τι εἶναι διὰ τὰ
θήλεια κακὸν καὶ ἀνήθικον, θὰ ἦ καὶ διὰ τὰ ἄρρενα. Ἡ
ἐλαστικότης τῆς ἀνατροφῆς τοῦ ἄρρενος ἦγαγεν εἰς τὴν
σημερινὴν ἐκλυσιν τῶν ἠθῶν.

Καὶ ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα.
Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀναλύσεως τῆς μεταπολεμικῆς ἐγκλη-
ματικότητος, ὁ ἀξιότιμος κ. συνάδελφος, νὰ μὲν εἶπεν
ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς γυναικείας ἐγκληματικότητος ἦτο ἀ-
νέκαθεν ἐλάχιστον καὶ βαίνει πάντοτε κατὰ τὰς ἐπισήμους
στατιστικὰς ἐλαττούμενον, ἀνέφερεν ὅμως ἐγκλήματα βα-
ρύνοντα εἰδικῶς τὴν γυναῖκα, τὴν ἀμβλωσιν, παιδοκτο-
νίαν, ἢ ἐκθεσίαν τῶν νεογνῶν.

Καὶ νὰ μὲν ἐκ πρώτης ὄψεως τὰ ἀδικήματα ταῦτα
φαίνονται καθαρῶς γυναικεῖα καὶ ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νό-
μου, εὐτυχῶς μόνον ὑπὸ τοῦ Π. Νόμου, διότι ὑπὸ τῶν
ὀρκωτῶν δικαστηρίων σπανίως τιμωρεῖται ἡ γυνή, τιμω-
ροῦνται διὰ σκληροτάτων ποινῶν. Ψυχρὸς ὅμως καὶ κα-
λῆς πίστεως μελετητὴς βλέπει ὅτι εἰς τὰ ἀδικήματα ταῦτα
ἡ γυνή παίζει μοιραῖον ὄλον, αἷσιος τούτων εἶναι ὁ
ἄνθρωπος καὶ ἡ κοινωνία, ὡς παρακατιοῦσος θ' ἀποδείξω.

Τ' ἀδικήματα ταῦτα εἶναι βεβαίως ἐκ τῶν βδελυροτέ-
ρων καὶ τῶν μᾶλλον στρεφόμενων κατὰ τῆς κοινωνίας,
πλὴν καὶ οἱ λόγοι οἱ προκαλοῦντες ταῦτα εἶναι καθαρῶς
κοινωνικοὶ.

Ἡ μήτηρ καὶ διὰ τὴν κόρη μήτηρ, ἐκτίθησιν ἢ φονεύει
τὸ τέκνον της διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἑαυτῆς τιμὴν καὶ τὴν τῆς
οἰκογενείας της, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν της.

Ἡ βρεφοκτονία, λέγει ὁ Veccaria, εἶναι ἀποτέλεσμα
τῆς ἀφεύκτου ἀνάγκης εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειται ἡ ἀπα-
τηθεῖσα ἢ βιασθεῖσα γυνή, ἀναγκαζομένη νὰ ἐκλέξῃ τὴν
ἰδίαν αὐτῆς ἀτιμίαν ἢ τὸν θάνατον τοῦ βρέφους, τὸ ὀ-
ποῖον δὲν αἰσθάνεται τὴν στέρησιν τῆς ζωῆς, προκρίνει
τὴν βρεφοκτονίαν παρὰ τὴν καταισχύνην, εἰς τὴν ὁποίαν
μέλλει νὰ πέσῃ καὶ αὕτη καὶ ὁ δυστυχὴς αὐτῆς καρπός.

Μεταξὺ πάντων τῶν συναισθημάτων εἰς ἃ ὑπόκειται
ὁ ἄνθρωπος, μείζονα ἔσται ἐν αὐτῇ ἡ ἀγάπη τῶν γονέων
πρὸς τὰ τέκνα. Μολοντί τὸ συναίσθημα τοῦτο εἶναι ἀνε-
πυγμένον εἰς ἀμφοτέρους τοὺς γεννήτορας εἰς τὴν γυ-
ναῖκα εὐρίσκειται εἰς τὸ ἀπώγειον τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ.
Τὸ μητρικὸν φίλτρον εἶναι ἰσχυρότατον, γεννᾶται δὲ ζή-
τημα, ἂν ὑπάρχῃ ἀνώτερον συναίσθημα εἰς τὴν γυναῖκα.

Ὁ Auguste Comte ἐν τῇ περὶ ἐγκεφάλῳ θεωρίᾳ
του κατατάσσει τοῦτο μετὰ τὸ ἐνστικτὸν τῆς γενετησίου
ὀρμῆς.

Ὁ Gall εἰς τὸ ἔργον του περὶ λειτουργίας τοῦ ἐγκε-
φάλου δὲν ἀπομακρύνεται τῆς θεωρίας τοῦ Comte ὑπο-
στηρίζων ὅτι ἐδράζεται ἐν κύτταρον εἰδικὸν τοῦ ἰνιακοῦ
δοστοῦ περισσότερο ἀνεπτυγμένον εἰς τὴν γυναῖκα ἢ εἰς
τὸν ἄνδρα.

Ὁ ἰατρός Dumas ὑποστηρίζει, ὅτι τὸ μητρικὸν ἐνστι-
κτον ἢ ὁ ἔρως πρὸς τὸ προῖον τῆς γυναικείας γονιμότη-
τος εἶναι ἐνστικτὸν θεμελιῶδες, μία ἀρετὴ πρωτογενῆς,
ἔχουσα εἰδικὴν ἀνατομικὴν ἕδραν.

Η μητρική αγάπη είναι αλτροϊστική, διὰ τὴν πατρικὴν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τὸ αὐτό. Καθ' ὁμοίωρον γνῶμην τῶν διαφορῶν ψυχολόγων, ἀλλαχοῦ δέον ν' ἀναζητήσωμεν τὸ ἐλαττήριον ταύτης.

Μολονότι ὅμως τὸ μητρικὸν φίλτρον εἶναι τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον εἰς τὴν γυναῖκα, δὲν παύομεν καθ' ἑκάστην νὰ πληροφοροῦμεθα ἀμβλώσεις, ἢ ν' ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὰς ἐφημερίδας παιδοκτονίας καὶ ἐκθέσεις τέκνων. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν πρόδοτον τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ εἰς τὴν ἐλευσινὴν κοινωνικὴν μας κατάστασιν.

Ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ὁ προοδεύων πολιτισμὸς ἐπεκτείνεται μέχρι τῆς τελευταίας γωνίας. Ὁ γῆρας τοῦ χωρικοῦ, οἱ μετὰ διαιτη διαμονὴν εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς στρατῶνας, ἐνθα βεβαίως δὲν ἐνστερνίζεται ἀνωτέραν ἠθικὴν, ἐπιστρέφει εἰς τὸ χωρίον του φέρων μεθ' ἑαυτοῦ οὐ μόνον σπανίως νοσήματα τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ πλείστας ὄσας νέας ιδέας καὶ ἀνάγκας ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ παραχθείσας, τὰς ὁποίας καὶ μακρὰν εὐρισκόμενος θέλει ἐπισημῶς νὰ ἱκανοποιῇ.

Δὲν δύναται τις βεβαίως ν' ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ἡ βῆσις πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς εἶναι βαθέως κεχαραγμένη εἰς τὴν νέαν κοινωνίαν.

Δυστυχῶς οἱ κρατοῦντες δὲν βλέπουνσι βαθέως τὰ πράγματα, εἴτε δὲν θέλουνσι νὰ βλέπωσιν αὐτὰ, ἔνεκα τούτου οἱ κοινωνικοὶ καὶ οἰκογενειακοὶ δεσμοὶ χαλαροῦνται περισσότερον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν ἀνδρῶν δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο εἰς τὰς γυναῖκας ἢ μέσα πρὸς ὠφέλειαν καὶ διασκέδασίν τῆς.

Δὲν δύναται τις βεβαίως ν' ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ σημερινὴ κοινωνία ἔχει περισσότερον ἐξελιχθῆ τῶν προγενεστέρων ἢ γυνὴ ἴσεται ὑψηλότερον, ἀσχολεῖται εἰς ἔργα ἀξιωματικότερα, ἤρξατο νοοῦσα τὴν ἀτομικότητα αὐτῆς, πλὴν ἡ ἰδέα ἡ ἀφορῶσα εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο γενῶν ἔμεινε κατὰ βάθος ἡ αὐτὴ.

Γνωστὸν τυγχάνει ἡμῖν, ὅτι μετὰ τὸ αἰσθητὸν αὐτοσυντηρήσεως, πρὸς τὸ ὁποῖον ἐξ ἐνστικτοῦ ὠθεῖται τὸ ἄτομον, τὸ τῆς διαίτησεως τοῦ εἶδους ἀποτελεῖ φυσικὸν νόμον καὶ ἀναγκαῖον ὄρον τῆς ζωῆς.

Οἱ περιορισμοὶ τοῦ Νομοθέτου εἰσὶν ἀνίκανοι νὰ ἐξουδετερώσωσιν ὀρισμένας ἐκδηλώσεις ὀργανικὰς καὶ ψυχικὰς ἀπορροεύσας ἐξ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

Πάντες γνωρίζομεν, ὅτι, ὅταν ὠθεῖται τις πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένης πράξεως ὑπὸ ὀργανικῶν ἀναγκῶν εἴτε καὶ βιαιῶν μορφῶν τῶν ἰδίων παθῶν, ἢ θέλησις, ἢ ψυχρὰ λογικὴ καὶ αἱ νομικαὶ συνέπειαι οὐδὲν ἰσχύουσιν.

Μολονότι ὅμως πάντες ἐπιστήμονές τε καὶ μὴ συνολογοῦμεν τ' ἀνωτέρω, ἀν' ἀντιληφθῶμεν τὴν ὑπερῆσαν ἡμῶν οὖσαν κόσσην—μητέρα, ἐξαισίσταται τὸ ἠθικὸν ἡμῶν συναίσθημα, ὑβρίζομεν καὶ ἐκδιώκομεν ταύτην τῆς οἰκίας ἡμῶν, χωρὶς βεβαίως νὰ γνωρίζωμεν τὰς περιστάσεις, ὑφ' αἷς ἡ δυστυχὴς αὐτὴ ἐγένετο μήτηρ. Δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ταύτης, δὲν θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος τῆς καὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς ἐπίσταυον εἰς λόγους πλάνου ἐραστοῦ, ἐλπίζουσα γάμον. Λησμονοῦμεν οἷα ἦτο καὶ εἶναι εἰς σχεδὸν μέχρι σήμερον ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νεάνιδος εἰς οἰανδήποτε κοινωνικὴν τάξιν κἂν ἀνήκῃ. Μορφοῦται, ἀνα-

τρέφεται, ἵνα ὄνειροπολῇ διαρκῶς ἓνα σύζυγον, ἓνα σωτήρα.

Διὰ τῆς μορφώσεως, ἢν δίδομεν αὐτῇ, μεγαλύνομεν τὴν ἐρεθιστικότητα τῶν νεύρων καὶ τῆς φαντασίας τῆς. Δὲν ἐφροντίσαμεν ν' ἀναπτύξωμεν αὐτὴν ὑγιᾶ νοῦν καὶ δύναμιν σκέψεως, φυσικὸν θάρρος καὶ σταθερότητα χαρακτῆρος.

Λησμονοῦμεν τὸ χρηματιστήριον τοῦ γάμου, λησμονοῦμεν τὸν μετ' οὐ πολὺ χλευασμὸν τῆς κοινωνίας, διότι θὰ εἶναι γεροντοκόρη.

Ἄντι δὲ νὰ παρηγορήσωμεν ταύτην διὰ τὸ ἀκούσιον πάθημά τῆς, χλευάζομεν, ὑβρίζομεν καὶ ἐκδιώκομεν τῆς οἰκίας ἡμῶν, ἐξαναγκάζοντες οὕτω ταύτην νὰ κρύψῃ ὀπωσδήποτε τὸν εὐγενέστερον καὶ ὑψηλότερον προορισμὸν τῆς γυναικός, τὴν μητροτητα. Διὰ τὴν νὰ πληγώσωμεν ἡμεῖς διὰ τῆς συμπεριφορᾶς μας τὴν πληγωμένην ἤδη ψυχὴν καὶ καρδίαν τῆς νεαρᾶς ταύτης ὑπάρξεως, ἣτις δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ ἡμῖν: Τὸ παιδίον τοῦτο ἀνήκει καὶ εἰς τὸν Β, ὃν ἠγάπησα καὶ ὅστις με ἠπάτησε καὶ μ' ἐγκατέλειπε.

Εἶναι ἡ δυστυχὴς μόνη ὑπεύθυνος διὰ τὴν πράξιν τῆς ταύτης;

Διὰ τὴν ν' ἀφήσωμεν ἀπροσάτατον τὴν ἀτιμασθεῖσαν κόρην καὶ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς μας νὰ ὠθήσωμεν ταύτην βαθύτερον εἰς τὴν ἐλευσινότητα καὶ τὴν καταστροφὴν, πολλάκις δὲ καὶ εἰς τὸ ἐγκλημα;

Διὰ τὴν ν' ἀναγκάσωμεν τὴν δυστυχὴ ταύτην ὑπαρξίν, ἀν' δὲν φονεύσῃ τὸ τέκνον τῆς πάντως νὰ ἐγκαταλείψῃ τοῦτο;

Δὲν εἶναι ἐγκλημα ν' ἀπόλλυνται κατ' ἔτος τοσαῦτα ἀνθρώπινοι ὑπάρξεις; Οὐδεὶς βεβαίως ἐξ ἡμῶν ἀγνοεῖ τὴν τύχην τῶν τοιούτων τέκνων ἢ ὄπιοντα εἰς τὰς ὁδοὺς ἐνθα γίνονται βορᾶ τῶν κυνῶν ἢ στέλλοντα εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον, πλὴν καὶ ἡ τύχη τῶν εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον διπομένων δὲν εἶναι διάφορος, δὲν τρώγονται βεβαίως ὑπὸ τῶν κυνῶν πλὴν ἀποθνήσκουσιν, ἅπασαι οἱ ὁδοὶ ἄγουσιν εἰς Ρώμην.

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν τοιούτων τέκνων προέρχονται οἱ ἐγκληματῆται, τυχοδιώκται κλπ.

Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μείνῃ ἐν ζωῇ ἐν βρέφος οὐτινος ἢ γέννησις ἀποτελεῖ αἰώνιον ὄνειδος καὶ αἰώνιον σῆγμα διὰ τὴν μητέρα;

Γεννῶς τὰ μὴ ἐκ νομίμου γάμου γεννώμενα τέκνα ἢ φονεύονται ἢ ἐγκαταλείπονται. Βεβαίως αἴτιος τοῦ κακοῦ τούτου δὲν εἶναι ἡ μήτηρ αὐτῶν, ἀλλ' ἡ κοινωνία, ἣτις θεωρεῖ τὴν μητέρα αὐτῶν, ὡς ὃν τι ἐσπερημένον τιμῆς.

Ἐν τῷ δικαίωμτι ὑπεισέρχεται ἡ κοινωνία μεταξὺ μητρὸς καὶ τέκνου καὶ ἀποσπᾶ τὸ τελευταῖον ἐκ τῆς ἀγάλης ταύτης ἐν ὀνόματι τῆς ἠθικῆς;

Ὅποια ἠθικὴ! ἢ ὑποκρισία ἀποσπᾶ τὸ τέκνον ἐκ τῆς ἀγάλης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Διότι πανταχοῦ κλειουσὶν αὐτὴ τὴν θύραν, πανταχοῦ ἐκδιώκουνσι ταύτην. Ἄν τις εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν καὶ ἀφαιρέσῃ τι ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀποκαλέσωμεν τοῦτον κλέπτην. Πλὴν ἡ κοινωνία διὰ τῆς παραδόξου ἠθικῆς τῆς κλέπτει τὸ τέκνον ἀπὸ τῆς ἀγάλης τῆς μητρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀποσπᾶ ἵνα τὸ κρύψῃ, τὸ ἐκθέσῃ, τὸ φονεύσῃ ἢ τὸ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ δυστυχὴς μήτηρ δὲν ἔχει

τὸ δικαίωμα νὰ φωνάξῃ πρὸς τὴν κοινωνίαν λόγῳ τῆς ψευδοῦς ἠθικῆς ἣτις περιβάλλει ἡμᾶς; κλέπτρια, δολοφόνος, σὲ ἀποκαλῶ κλέπτριαν διότι λόγῳ τῆς ἠθικῆς ταύτης ἣτις καλεῖ τὴν μὴ ἐκ νομίμου γάμου μητέρα ἄτιμον ἀναγκάζει ταύτην νὰ φονεύσῃ ἢ ἐκθέσῃ τὸ σπλάγγνον τῆς ἢ κατὰ τὸ δυνατόν προλάβῃ τὴν κύησιν καὶ σῶσῃ οὕτω τὴν τιμὴν αὐτῆς καὶ τῆς οἰκογενείας τῆς.

Τίς εἶναι παιδοκτόνος ἢ μήτηρ ἢ ἡ κοινωνία; Ἐν τίνι δικαίωμτι ἔρχεται εἰς ἡ πολιτεία καὶ ζητεῖ τὴν τιμωρίαν τῆς δῆθεν ἐνόχου ἐν ᾧ αὐτῇ, αὐτὴ εἶναι ἢ πραγματικὴ παιδοκτόνος.

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ γίνῃ παιδοκτόνος ἢ κόρη μήτηρ βλέπουσα τὴν καταισχύνην, ἣτις ἀναμένει αὐτὴν, οὐκ ἰσχυρὴ ἐναντι τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς οἰκογενείας; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ δημιουργηθῇ εἰς τὴν φαντασίαν οὐτῆς κατὰ τὴν ὄραν τοῦ τοκετοῦ, καθ' ἣν μάλιστα δὲν ἔχει καὶ συνείδησιν τῶν πράξεων τῆς, ἢ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς ἀποκρύψεως τοῦ ἰδίου ἁμαρτήματος διὰ τῆς ἐκτροπῆς ἢ παιδοκτονίας;

Πῶς εἶναι δυνατόν εἰς αὐτὴν ν' ἀποφασίσῃ νὰ κρατήσῃ τὸ τέκνον τῆς, ὅταν ὀρθοῦται πρὸ αὐτῆς τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἄφ' ἑνός, διότι ὅπου κἂν ἐργάζεται θὰ ἐκδιωχθῇ ὑπὸ τῶν δῆθεν φρουρῶν τῆς ἠθικῆς! καὶ ἡ περιφρόνησις τῆς κοινωνίας ἄφ' ἑτέρον, ἣτις θὰ θεωρηθῇ ταύτην ἠτλιασμένην καὶ τὸ τέκνον τῆς νόθον.

Δυστυχῶς ἡ κοινωνικὴ ἀνισότης κρίνει ἀμελικτῶς τὴν μητέρα, μετ' ἀνοχῆς δὲ καὶ ἐπεικίας τὸν πατέρα, τὸν ἀσυνείδητον διαφθορέα, ἵσως μάλιστα οὕτως παρακάθεται καὶ εἰς τὸ Δικαστήριον, ὅπερ μέλλει νὰ ἐκδώσῃ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ πτωχοῦ θύματος.

Εἰς τὴν παιδοκτονίαν, ἀμβλώσιν καὶ ἐκθεσιν τῶν νεογνῶν ἐκτὸς τῆς κοινωνίας ἀληθῆς δολοφόνος εἶναι καὶ ὁ πατήρ, ὅστις ἐνίοτε μετὰ τὸν τοκετόν, κατὰ κανόνα δὲ μετὰ τὴν σύλληψιν, ἐγκαταλείπει τὸ δυστυχὲς θῦμα μηδὲν ἔνδιαφερόμενος πλέον διὰ τοῦτο, πολλῶ δὲ μᾶλλον διὰ τὸ γεννηθῆσόμενον.

Καὶ ἐν ᾧ ἡ κοινωνικὴ κατάστασις εἶναι τοιαύτη καὶ ἐν ᾧ ἡ κοινωνία διὰ τῆς ὑποκρισίας τῆς καὶ τῆς ψευδοῦς ἠθικῆς τῆς ἄγει εἰς τὴν παιδοκτονίαν ὁ νόμος τιμωρεῖ ἀμελικτῶς τὸ δυστυχὲ θῦμα, τὴν μητέρα, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἰδιαζούσης ψυχολογικῆς καταστάσεως τῆς τικτουσῆς νόθου τέκνου, ἢν προκλιεῖ παρ' οὐτῆ ἢ καταισχύνῃ καὶ ἡ περιφρόνησις τῆς κοινωνίας, καὶ ἢν ἐπιτείνει ἢ ἐκρυθμὸς φυσικὴ κατάστασις ἐν ἣ εὐρίσκεται ἢ μήτηρ διαρκῶς ὄντος τοῦ τοκετοῦ καὶ ἀμέσως μετ' αὐτόν, ὅστις προξενεῖ γενικὸν κλονισμὸν τοῦ τε ψυχικοῦ καὶ τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς ὀργανισμοῦ.

Ὁ Burdach εἰς τὸ βιβλίον του «Traité de Physiologie» καὶ ὁ Gall εἰς τὸ βιβλίον του «Sur les fonctions de cerveau» λέγουσιν ὅτι εἶναι δυνατόν ἐπιστημονικῶς νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ τοκετοῦ στιγμῆς ἢ γυνὴ διατελεῖ ἐνίοτε ὑπὸ τὸ κράτος μανιακοῦ παροξυσμοῦ, καθ' ὃν ἀπαράττει ἐπὶ τοῦ νεογνοῦ βιαιοπραγίας, ὧν δὲν φέρει τὴν εὐθύνην, ὅπως τὰ θήλα τῶν ζώων, αἵτινα εἰς ἴσης ἐνίοτε ὑπὸ τὸ κράτος μανίας ὄπιοντα ἐπὶ τῶν νεογνῶν αὐτῶν, δάκνουσιν ἢ καὶ φονεύουσιν αὐτὰ.

Τίς ἀνοεὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Esquirol εἰς τὸ βιβλίον του «Maladies mentales» ἀναφερομένην κόρη;

Οὐδὲν ἄλλο ἀπέκρυψε τὴν ἑαυτῆς κύησιν, φροντίσασα

μάλιστα καὶ περὶ τῶν σπαργάνων τὴν προτεραίαν τοῦ τοκετοῦ ἐθεάθη ὑφ' ἀπάντων, ἔτεκε δὲ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἐπιούσαν τὸ βρέφος εὐρέθη ἐν τῷ ἀποχωρητηρίῳ ἠκρωτηριασμένον διὰ ψαλλιδίου, ὡμολόγησε δ' ἀκολούθως τὸ ἐγκλημα αὐτῆς οὐδὲν ἄλλο μεταμελουμένη «Οὐδὲν διεπραξάμην κακόν, λέγουσα, οὐδὲν δύναται κατ' ἐμοῦ, δὲν εἶναι ἀληθές»; Μετὰ τινος δ' ἡμέρας εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὁμολογεῖ τὴν πράξιν χωρὶς νὰ δικαιολογητῇ ἢ νὰ μεταμελεῖται καὶ ἀρνεῖται νὰ φάγῃ. Ἡ κόρη αὕτη δὲν ἔπασχε τὰς φρένας;

Πλεῖσθ' ὅσα τοιαῦτα παραδείγματα ἀναφέρει ὁ L. Marié εἰς τὸ βιβλίον του «Traité de la folie des femmes arceintes, des nouvelles accoucheés et des nourrices».

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ Νόμος κατὰ τὸν Taylor οὐδὲν θεωρεῖ τὴν παιδοκτονίαν, ὡς εἰδικὸν ἐγκλημα, πραγματευόμενος περὶ αὐτῆς, ὡς καὶ περὶ παντὸς ἐτέρου φόνου, τοῦτου δ' ἔνεκα οὐδεμίαν φροντίδα λαμβάνεται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου καθ' ὃν διεπράχθη τὸ ἐγκλημα μετὰ τὸν τοκετόν, παρατηρεῖ δ' ὁ Taylor ὅτι ἂν ἡ παιδοκτονία διεπράχθη κατὰ τὴν στιγμὴν σφαλῶν τῆς γεννήσεως τοῦ θ' ὅπου καὶ τὸ συνηθέστερον ὑπάρχει πάντοτε διὰ τοὺς ἐνόχους ἐκ τοῦ Νόμου ἢ βεβαίως, οὐ κατὰ βρέφος ἐγεννήθη νεκρόν, κἂν εἰ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχουσι καταφανεῖς κακώσεις ἀριθῆλως ὀρίζουσαι τὸν βίαιον θάνατον, οἱ Ἀγγλοὶ ἐνορκοὶ διαρίζουσι νὰ τιμωρήσωσι τὴν ἐνοχὸν διὰ τὸν φόνον βρέφους, οὐ ἢ ἐπὶ τὸ μέλλον ὑπαρξῆς ὡς ἐπὶ τὰ πολλὰ εἶναι προβληματικὴ.

Εὐτυχῶς καὶ παρ' ἡμῖν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ ὀρθωτὸν δικαστήριον τῆς πόλεως ἡμῶν εἰς δύο ἐκδικασθεῖσας ἐνώπιον αὐτοῦ παιδοκτονίας ἠθώωσε τὴν ἐνοχὸν καὶ λέγω εὐτυχῶς, διότι οὕτω βλέπομεν, ὅτι σὺν τῇ προόδῳ τοῦ χρόνου ἡ κοινωνία ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν εἶναι προσήκον νὰ ἐμφανίζηται καὶ νὰ λογοδοτῇ ἐνώπιον αὐτῆς μόνον τὸ θῦμα τοῦ θύτου τρέχοντος πρὸς νέας κατακτήσεις καὶ δημιουργίας νέων θυμάτων.

Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν παιδοκτονίαν, ἀμβλώσιν καὶ ἐκθεσιν τέκνων, ἀδικήματα αἵτινα ὡς δείκνυται βαρύνουσιν ἀποκλειστικῶς τὸν ἄνδρα.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς διαλέξεώς του ὁ ἀξιότιμος κ. συνάδελφος εἶπεν ὅτι τὸ θῆλυ γένος δὲν στερεῖται καὶ βασιλισσῶν τῶν ὀρέων.

Βασίλω, Λάμπρω Ἰδοὺ τὸ ἄταν τῆς γυναικείας ἐγκληματικότητος καὶ ταῦτα πρόσωπα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φανταστικά. Τρεῖς γυναικες Ἑλληνίδες λήσταρχοι εἰς διάστημα τῶσων αἰῶνων καὶ ἐναντι τοσοῦτου ἀριθμοῦ γυναικῶν, γνωστῶν τυγχάνει, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας στατιστικὰς εὐτυχῶς τὸ θῆλυ γένος ὑπερτερεῖ τοῦ ἄρρενος κατ' ἀριθμόν, ἐν ᾧ τὸναντίον ἀκούομεν Μπαμπάνηδες, Γιαγκούληδες, Ρεντζαῖους καὶ πλείστον ἄλλους, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. Καὶ οὗτοι μὲν εἶναι οἱ λησταὶ τῶν ὀρέων

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ κ. κ. Συνδρομηταὶ τοῦ «Παντογνώστου», ὅπως εὐαρεστοῦμενοι ἐμβάσωσιν εἰς τὴν Διεύθυνσίν μας τὴν συνδρομὴν των. (Ἐκ τοῦ «Παντογνώστου»)

ἀπὸ τοὺς ὁποίους δύναται τις ἐπὶ τέλους νὰ προφυλαχθῇ καταλλήλως, ἀλλὰ πῶς νὰ σωθῇ ἀπὸ τοὺς ληστὰς τῶν πόλεων, οἵτινες πολυαριθμότεροι εἶναι καὶ κακοηθέστεροι; Οἱ μὲν κλέπτουσι χρηματοφυλάκια προβάλλοντες τὴν μάταιαν, οἱ δ' ἄλλοι πολυτιμώτερα προβάλλοντες τὸ μείδιαιμα καὶ τὰς ὑποκλίσεις.

Περαίνουσα βεβαίως δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ φωνάξω μετὰ τοῦ ἀξιολύμου κ. συναδέλφου *ζητήσατε τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ ἐν παντὶ ζητήσατε τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἐγωῖσμον αὐτοῦ.*

Φαρμακοποιία

ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΑΜΙΑΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

ΥΠΟ ΚΩΣΤΑ ΜΑΡΑΒΕΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΑΜΙΟΥ

Οὐδεὶς βεβαίως, ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν δικαιοκούντων τὰς διαφόρους Δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου, ἀγνοεῖ ὅτι ὑπάρχουσιν ὑπάλληλοι ὑστεροῦντες εἰς τὴν ἱεραρχίαν ἔναντι ἄλλων τὰ αὐτὰ μὲ αὐτοὺς ἐχόντων προσόντα, εἴτε διότι ἐξ ἀρχῆς οὐδαμῶς ἢ κακῶς διεβαθμίσθησαν, εἴτε διότι ὀρισμένοι κατηγοροῦνται ὑπαλλήλων διὰ διαφόρων κρυφίων δικτατορικῶν καὶ Κυβερνητικῶν ἀκόμη Διαταγμάτων ἐπέτυχον εὐνοϊκὴν κατάταξιν εἰς τοὺς Ὑπουργικὰς βαθμοὺς εἰς θάρος ἄλλων συναδέλφων τῶν καὶ εἰς ἀναστάτῳσιν τῆς ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας καὶ ἰσότητος.

Οἱ οὐδαμῶς ἢ κακῶς οὕτω διαβαθμισθέντες ὑπάλληλοι παραλλήλως πρὸς τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑπαλληλικῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἐπίγνωσιν ἀντικρυς πρὸς τὰ διαγεγραμμένα αὐτῶν καθήκοντα καὶ τῶν ἀπαργράπτων δικαιωμάτων τῶν ἔναντι τῆς ὀργανωμένης πολιτείας—ἀνανήψαντες—διὰ παντὸς νομίμου καὶ συναπτοῦ πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἱεραρχίαν μέσου, διὰ καταλλήλων ἀναφορῶν καὶ ὑπομνημάτων καὶ διὰ συνεχῶν παρουσιάσεων ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων προϊσταμένων τῶν, ἐζήτησαν τὴν θεραπείαν τῆς εἰς θάρος τῶν ὑφισταμένης ἀδικίας, καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑπαλληλικῆς ἰσοτιμίας, διὰ μιᾶς νέας ἢ καὶ δικαιότερης διαβαθμίσεως—διαβαθμίσεως στηριζομένης πλέον οὐχὶ εἰς ἐγωῖστικὰς γνώμας καὶ σκοτεινὰς σχέψεις, ἀλλ' εἰς στοιχεῖα καὶ ντοκουμέντα ἀπαρασάλευτα καὶ ἀνεγνωρισμένα ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς τάξεως τῶν ὑπαλληλικῶν πραγμάτων.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν ὑπαλλήλων συγκαταλέγονται καὶ οἱ Ταμιακοὶ ὑπάλληλοι, εἴτινες, παρὰ πάντα κανόνα καλῆς ἐννοουμένης ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας καὶ ἔναντιον τῆς στοιχειώδους λογικῆς, προάγονται ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ταμ. Γραμματέως α' τάξεως εἰς Ταμίαν Γ' τάξεως μὲ τὸν αὐτὸν γλίσχρον μισθὸν καὶ τὸν ἴδιον ἀντίστοιχον ὑπουργ. βαθμὸν τοῦ Γραμματέως β' τάξεως.

Δὲν διστάζομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι θὰ ἦτο αὐτόχρημα παιδαριῶδες ν' ἀποδείξωμεν δι' ἐπιχειρημάτων καὶ διὰ μεσῶν λόγων τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ἀκατανόητον ἀκόμη τῆς κατατάξεως ταύτης, ἀφοῦ καταφανῶς πρόκειται περὶ δύο διαφόρων βαθμῶν (θέσεων) ἐν τῇ Ταμιακῇ κλάδῳ, ἀφοῦ ἀπαιτοῦνται 4 καὶ 2 ἔτη διὰ τὴν προαγωγὴν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον βαθμὸν καὶ ἀφοῦ τέλος ὁ γραμματεὺς α' τάξεως εἶναι ἀνεύθυνος, ὁ δὲ Ταμίος Γ' τάξεως εὐθύνεται μὲ ὄλον τὸ βᾶρος ἑνὸς Δημοσίου ὑπολόγου.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ, πολλῶ μᾶλλον οἱ προϊστάμενοι τῶν Ταμείων τοῦ Κράτους, τοὺς θροῦς, ὅφ' οὓς διέρχονται τὸ βαρὺ τῶν ἐπάγγελμα οἱ Ταμιακοὶ ὑπόλογοι, ἐκ τῶν ὁποίων οὐχὶ ὀλίγοι μέχρι σήμερον ἔπεσαν θύματα τοῦ ὄγκου τῆς ἐργασίας τῶν, τῆς ἀθλίας στεγαστέως τῶν, τῶν πολλαπλῶν καὶ ἐν πολλοῖς μοιραίων διαχειριστικῶν ἀτυχημάτων. Οὐδεὶς, ὅσον καὶ ἂν θελήσῃ νὰ ὑποτιμήσῃ τὰ πράγματα, θὰ τολμήσῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸ μέγεθος τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τῶν Ταμιακῶν ὑπαλλήλων—τοὺς ὁποίους πλειστάκις καὶ πέραν τοῦ τάφου καταδιώκουσιν αἱ καταλογιστικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ διάφορα λογιστικὰ προσκόμματα.

Παραλλήλως πρὸς τοῦ ἄλλου Δημοσίου ὑπαλλήλους καὶ οἱ Ταμιακοὶ ὑπάλληλοι, ἐκκινουντες ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ ὕλικόν συμφέρον τὸ 400 δραχμῶν, τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς ἐπέφερε ἢ αἰτουμένη παρ' αὐτῶν διαβάθμις—ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδέαν ἐμψυχώσεως τοῦ Ταμ. κλάδου πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετοῦσι, ἐντεταλμένοι τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων καὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ πλοῦτου του, ἐπανειλημμένως μέχρι σήμερον προέβησαν εἰς συστάσεις καὶ διαδήματα πρὸς τοὺς ἀρμοδίους περὶ λύσεως τοῦ χρονίου πλέον ζητήματος τῆς διαβαθμίσεως.

Πανταχόθεν ἐδόθησαν ὑποσχέσεις, ἐνθαρρυντικαὶ διαβεβαιώσεις καὶ ἠκούσθησαν τόσοι καλοὶ λόγοι, οὐχὶ ἀσυνήθεις εἰς τοὺς κατέχοντας τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα τῆς ὑπαλληλικῆς κερριέρας. Ἐσχάτως δὲ ποῦ ὁ χρόνος διέφυσεν ἀγρίως ὄλας τὰς παλαιὰς ἐκείνας ὑποσχέσεις τῶν, ἀπέδειξε ναρκωτικὰ φάρμακα ὄλα τὰ παλαιὰ ἐνθαρρυντικὰ λόγια τους, ἐπεκαλέσθησαν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐξήρτησαν τὴν ἀποκατάστασιν μας ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν του.

Οὐδεὶς βεβαίως πολίτης Ἕλλην ἢ καὶ ὑπάλληλος ἀκόμη θὰ ἤθελε νὰ ἴσῃ τὸ μετὰ τῶσων μόχθων καὶ ὑστερα ἀπὸ μίαν καλὴν ἐπίβλεψιν πραγματοποιηθὲν διὰ πρῶτην φοράν πράγματι ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς συμφορᾶς ἰσοζύγιον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κρατικοῦ προϋπολο-

„ ΑΠΟ ΤΑ ΤΟΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ “

Η ΚΙΘΑΡΑ ΤΟΥ ΤΑΤΟΪΟΥ

(Φωτογραφία κ. Ἀντ. Καρακατσάνη)

γισμοῦ διαταρασόμενον εἰς βᾶρος τῆς ὀλότητος τοῦ Ἕλληνικοῦ λαοῦ.

Οὐδὲ οἱ Ταμιακοὶ ὑπάλληλοι κατὰ συνέπειαν, μὲ ἐλαχίστην ὕλικὴν ὀφέλειαν, θὰ ἐπέδωκον τοιοῦτον τι, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ ἐμποροῦνται ἀπὸ τὰ αὐτὰ μὲ ὄλους τοὺς Ἕλληνας πατριωτικὰ αἰσθήματα, καὶ ἀφοῦ γνωρίζουσι κάλλιστα, ὅτι ἡ διατάραξις τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ εἶχε καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸν ἀντίκτυπόν της καὶ θ' ἀπερρόφα πᾶσαν τυχὸν δοθησομένην εἰς αὐτοὺς αὐξήσιν.

Δυστυχῶς ὁμοῦ δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ μὴ ἐρωτήσωμεν στεγνὰ «Ποῦ ὀφείλετε κύριοι τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ;» Ἐὰν μᾶς ἀπαντήσετε «εἰς

τὴν ἀξιοθαύμαστον ἀντοχὴν τοῦ Ἕλληνικοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ἀριστοτεχνικὴν ἴσως οἰκονομικὴν σὰς πολιτικὴν, εἰς τὴν ὁμολογουμένως καλὴν ἐπίβλεψιν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πράξεων τοῦ προϋπολογισμοῦ κλπ.» Θὰ σὰς προσθέσωμεν ἀμέσως «καὶ εἰς τὴν ἐντεταμένην καὶ εὐσυνειδητὸν προσπάθειαν τῶν Ταμιακῶν ὑπαλλήλων περὶ τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων».

Ἐὰν δὲ δὲν θὰ μᾶς ἐπιτρέψητε νὰ μὴ ἀναγνωρίσωμεν τὴν πολῦτιμον ἐργασίαν σας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀσφαλῶς δὲν θὰ δυνηθῆτε ν' ἀρνηθῆτε καὶ τὴν ἐξ ἴσου πολῦτιμον συνδρομὴν μας.

Ἐὐσυνειδήτος καὶ καλὴ ἐργασία τῶν Ταμιακῶν ὑπαλλήλων εἶναι ὁ μόνος ἀσάλευτος μοχλός, ἐπὶ τοῦ

ένος αισθήματος ασφάλειας, πού γεννήθηκε τώρα στην ψυχή του κι' έδωξε την πρώτη του ανησυχία.

— Στέφρκα μιὰ στιγμή ναύτοχτονήσω, για να δώσω τέλος στα δεινά μου. Μα το νόμισα αυτό ταπεινή λιγοψυχία. Είπα πώς έχω κ' εγώ, σαν όλα τα ζωντανά όντα, δικαίωμα στη ζωή και πώς είχα καθήκον να τα διεκδικήσω. Έπρεπε μόνη μου, με τη θέληση κ' ενέργειά μου, να μεταστρέψω την τύχη μου. Τα συλλογίζομουν αυτά μιὰ μέρα στον έξωστη μου, κοιτώντας μέσ' απ' το καφάσι μόν, σαν πουλι μέσ από το κλουβί του, την κίνηση του μεγάλου δρόμου. Κείνη τη στιγμή περάσατε, είταν η ταχτική σας ώρα, πού την ήξαιρα από καιρό. Το σταθερό σας βάδισμα, η λυγερή κορμοστασιά σας, το συμπαθητικό σας πρόσωπο, τα μενάλα έξυπνα γλυκά μάτια σας, κάτι το πολύ ανδρικό πού αναδίνει το είναι σας όλο, μουκναναν μιὰ ξεγοριστήν εντύπωση από την άρχή. Σκέψεις, όρεβασμοί, όνειρα, σχέδια γέμισαν από τότε το μυαλό μου. Συλλογίζομουν πάντα εσάς. Η θύμησή σας με συντρόφευε στις μακρές νύχτες της μόνωσής μου. Κ' η λιχτάρα μου να σας κοιτώ τις ίδιες ώρες να περνάτε μεγάλωνε όλοένα. Ένα βαθύ αισθημα, ένα πάθος φούντωνε και φουρτούνιαζε τα μέσα μου. Η μοναξιά μου πήρε μιάν άλλην έκφραση. Η ζωή μου άλλαξε φάση. Σκέφτηκα πώς για να πολεμήσω την κακομοιριά μου, έπρεπε να δείξω θάρρος, όσο γίνεται πιό μεγάλο. Έρεύνησα προσεχτικά στα μέσα μου να δώ αν ύπάρχη, το βρήκα και τόβαλα σ' ενέργεια. Και σās πέταξα κάτι λιγόλογα μέσα από το καφάσι μου κοιτώντας σας ενδιαφεροτικά, δυό φορές. . . Σās προσκάλεσα με τον ύπρητέη μου, τρέχοντας από το μπαλκόνι, σαν τρελλή, στην πόρτα μου, για να σας προσκιάξω, να μη μου φύγετε κωφεύοντας τυχόν στην πρόσκλησή μου.

Η Φατιμέ στάθηκε. Το πρόσωπό της είχε πάρει τη ζωηρή όδδιννη έκφραση της νευρικής διέγερσης. Σα να λαχάνιαζε, ανάπνεε βαθιά και γλήγορα, όπως ύστερ' από τρεχάλα. Τα μάτια της πετοῦσαν κάτι σα φλόγες. Ο Χρήστος την κοίταζε με συμπάθεια πού όλοένα μεγάλωνε, ενῶ κάποια αυγή γεμάτη έλπίδες έρωτικής ευτυχίας ένιωθε να γλυκογαράζει στον ούρανό της ζωής του. Ο τόπος της φωνής της άτυχης γυναικούλας, πού του άνοιγε χωρίς σεμνοτυφία την καρδιά της, είταν τόσο ειλικρινής, πού η θύμηση μιὰ στιγμή της γράϊας ζητιάνας Άρμένισσας δέν του προκάλεσε τώρα τίποτε το ανησυχητικό μέσα του.

— Τώρα, συνέχισε σέ λιγάκι, πιό σιγανά, με τρεμάμενα χείλη, πιστεύω πώς με νιώθετε. Ζητώ τη φιλία σας, κάτι περισσότερο, την άγάπη σας. Μη μου την άρνηθήτε. Θέλω να σας βλέπω, αν είναι δυνατό, κάθε μέρα έδω. Μη φοβηθήτε τίποτα. Έχω λάβει όλα τα μέτρα μου για την ασφάλειά σας, για την ασφάλειά μας. Να μου έρχεστε. Από τη συντροφιά σας θάντλήσω τη δύναμη να συνεχίσω τη ζωή μου, να συνεχίσω όχι την ίδια μαρτυρική ζωή, μα θα πλάσω καινούρια ευτυχισμένη ζωή. Δείξτε εμπιστοσύνη στη φίλη σας. . .

— Κυρία μου, έχτιμω πάρα-πολύ την ιερότητα της στιγμής αυτής. Σέβομαι το ευγενικό σας αισθημα, πού με σκλαβώνει. . . Μα πρέπει να παρατηρήσω πώς ίσως

Ένισχύσατε τον «Παντογνώστην» δι' έγγραφής συνδρομητών.

με παίρνετε για μουσουλμάνο και γι' αυτό άνεμπόδιστα άφίσατε την καρδιά σας να προχωρήση. Λοιπόν σας πληροφοροῶ πώς είμαι Χριστιανός (δούμ) . . .

— Καλύτερα. Έε τώρα σās αγαπῶ ακόμη πιό πολύ. Και σηκώθηκε μ' όρμη, τον έπλησίασε και τούσφιξε το δεξι χέρι μέσ στις δυό παλάμες της.

Ο Χρήστος, βαθιά συγκινημένος, γι' απάντηση έφερε τα χέρια της στα χείλη του και της τα γέμισε με θερμά φιλία.

ΣΤ΄.

Με τα χέρια σ' επαφή μείνανε άμίλητοι μερικά λεπτά. Στο πρώτο πλησίασμά τους αυτό, ένας ήδονικός κυματισμός, σα ρεύμα ήλεκτρικό, μουδίασε τα κορμιά τους. Οί καρδιές τους, μ' όλη την τρεμούλα τους, αναγάλλιαζαν. Το μάτια τους παίρνοντας μιὰ παράξενη κοκκινάδα ύφραιναν από γλυκεία συγκίνηση. Τα παρατεταμένα φιλία του Χρήστου στα κρινοδάχτυλα της Φατιμέ, σκόρπισαν τις άμφιβολίες της για την έπιτυχία της παράτολμης απόφασής της. Νιώθοντας τα χείλη του να φλογίζον τα χέρια της, πίστευε πώς ευτύχησε να χυνη στον έρωτά της μιάν άνταπόκριση άνυπόκριτη.

Χτύπησε η πόρτα διακριτικά. Ταράχθηκαν άσυναίσθητα λιγάκι και στενοχωρήθηκαν, γιατί αναγκάστηκαν ναρίσουν τα χέρια. Ο καθένας ξανακάθισε στην πρωινή θέση του.

— Έμπρός, φώναξε η Φατιμέ μ' ένα σοβαρό τόνο, μαντεύοντας ποιός χτυπῶ και προσπαθώντας να δαμάση τη συγκίνηση, πού προδινόταν απ' όλο της το είναι.

Η πόρτα άνοιξε σιγανά. Μιὰ γριά ύπρητέρα, με χαμηλωμένο στο δάπεδο το βλέμμα και με ύρος γεμάτο εύλάβεια, μπήκε κρατώντας ένα άσημένιο δίσκο με λεμονάδες και καφέδες. Χωρίς ναυικύηση κανένα, έσκυψε, πήρε ένα τραπέζι κοντά απ' τον τοίχο, το τοποθέτησε ανάμεσα στους δυό, άφισε πάνω το δίσκο, έκανε μιάν ύπόκλητη ψιθυρίζουσα: «μπαύμυρου, έφεντηλέρ» (δρίστε, κύριοι), κ' έφυγε χωρίς να γυρίση την πλάτη.

Η Φατιμέ πήρε και πρόσφερε μ' ένα χιριτωμένο τρόπο το ποτήρι με τη λεμονάδα στο Χρήστο. Την πήρε εκείνος ευχαριστώντας και, μοιάζοντας έλάφι πού το έκαε δίψα, τήνε δούφηξε μ' ευχαρίστηση πού ζωγραφίστηκε άμέσως στο πρόσωπό του. Το ίδιο έκανε κ' η χανούμισσα. Στάναμένα κορμιά τους κατάλαβαν πώς έκανε καλό πολύ η δροσιά εκείνη.

— Υστερ' άρχισαν να σιγοπίνουν τον καφέ τους αλλάζοντας ματιές ύπεροτάτης συμπάθειας και μιλώντας με τη σιωπή τους την εύλαλη γλώσσα της καρδιάς.

Η Φατιμέ φαινόταν τώρα πιό όμορφη από την πρώτη στιγμή πού την καλοκοίταξε ο Χρήστος. Έδειχνε σα λουλούδι πού ζούσε σε σκιά και, τώρα πού ο ήλιος της άγάπης το πλημμύρισε πρώτη φορά με το φως του, άφισε να φανούν τάληθινά χρώματά του και να λάμψη στον κόσμο η πραγματική όμορφιά του. Μα και το Χρήστο πόσο τον εύρισκε από στιγμή σε στιγμή νοστιμώτερο, συμπαθητικώτερο, πιό έλκυστικό! Την είχε σκλαβώσει η γλύκα πού έκλεινε τα χείλι του ο μαγνήτης πού χυνόταν από τα μάτια του.

Τα πουλιά στα κλωνιά των δέντρων γέμιζαν τον κήπο με τη φαιδρή στωμυλία τους. Τάκωναν γοητεμένο,

θαυρόντας πώς τραγουδοῦσαν και για τη δική τους άγάπη.

Ένα χελιδόνι μπήκε από το άνοιχτό παράθυρο στο γραφείο, έγραψε με το πέταγμά του ένα κύκλο ψηλά, κοντά στο χρυσόθωρο ταβάνι, κ' έφυγε φοβισμένο ανάμεσα από τη διχασμένη τούλινη κουρτίνα.

— Πάει, προδοθήκαμε, μάς τσακώσανε, είπε γελώντας ο Χρήστος.

— Μόνο πουλιά θα έπιτρέψω να μάς κοιτούν. Έξόν από τους ύπρητές μου, άνθρωπος δε θα μάθη τ' άνταμώματά μας και δέν θα ταράξη τους κύκλους της έρωτικής άναστροφής μας έδω μέσα, φίλε μου.

— Το περιμένω, έχοντας πεποίθηση στη φρόνησή σας, είπε ο Χρήστος, πού σκέφτηκε πώς είταν καιρός να ηγαίνη κρίνοντας πώς δε θάπρεπε να παραταθή περισσότερο η πρώτη συνάντησή τους. Αυτό του το επέβαλλε άλλωστε κ' η έμφυτη τακτική του έρωτος. . .

— Έτοιμάζεσθε; Ά, δε θέλω να κάνω την άδιακρισία να σας κρατήσω περισσότερο. Άρκειτ' σας καθυστέρηση. Σās περιμένω αύριο, όποιαν ώρα θέλετε. . . Μα έλάτε, παρακαλῶ, ακολουθήσετέ με, (και σηκώθηκε κ' η Φατιμέ προσθέτοντας αυτά), για να σας δείξω από πού θα μουήσετε πάντα. Βέβαια δέν είναι φρόνιμο να μπαίνετε στο σπίτι μου από τη μεγάλη πόρτα, από κει πού μπήκατε σήμερα. Είναι στο μεγάλο δρόμο, τον τόσο πολυσύχναστο. . . και. . .

Ο Χρήστος την ακολουθήσε. Βγήκαν απ' το γραφείο, προχώρησαν δεξιά ένα διάδρομο στενό και κάθιτο προς το φαρδύ διάδρομο, πού άρχιζε από την κυριαν είσοδο και τελείωνε στο γραφείο. Λιγοστό φως έπεφτε απ' τους φεγγίτες δυό παραθυριών, πού είταν κλειστά. Έφτασαν μπροστά σε μιὰ κλειστή πόρτα, μικρή κάπως. Τραύηξε η Φατιμέ τη μπιτούγια κι' άνοιξε. Κοίταξαν όξω. Ένα δραμάκι ανάμεσα στις άψηλές μάντρες του κήπου της Φατιμέ από τόνα μέρος κ' ενός γειτονικού κήπου από τ άλλο έφερενε λοξεύοντας σ' έναν άπόκεντρο κι' ασύγναστο δρόμο, πούταν παράλληλος προς το μεγάλο, τον κεντρικό.

— Καλέ μου φίλε. Θα παίρνετε τον κόπο να μουήσετε από δω. Κοιτάτε καθῶς πάει λοξά το δραμάκι, η πόρτα μας αυτή δέν φαίνεται από τον άπόκεντρο δρόμο, δέν τον άντικρύζει. Καταλαβαίνετε πόσο άπαρατήρητος μπορείτε πάντα ναάσατε.

— Μα, αν τύχη να ναι ο μπέης σας στο σπίτι μέσα; Πώς θα το ξαίρω να μην έρθω εκείνη την ώρα; Γιατί, δέν εύχομαι μιὰ τέτια συνάντηση. . .

— Θι τηράτε το σημάδι, το φεγγίτη της πόρτας αυτής, κ' έδειξε με το δάχτυλό της προς τάνανω. Όσο θα βρίσκειται ο σύ-ζυ-γός μου (και τότισε χαρακτηριστικά τη λέξη) έδω, τις συνειθισμένες του άλλωστε ώρες πού σās είπα, ο φεγγίτης θα είναι κλειστός κ' όταν θα τον βλέπετε άνοιχτό, μπορείτε χωρίς ύποψία να παιάτε το κουμπί αυτό. Περιττό να σας πῶ, πώς θα λάβω τα μέτρα μου, ώστε η ύπηρεσία μου να μη σας κάνη να περιμένετε μήτ' ένα λεπτό κάθε φορά. . .

— Και τώρα, ευγενική μου φίλη, να μου έπιτρέψετε να σας χαιρετίσω.

Του έδωσε η Φατιμέ το χέρι της. Ο Χρήστος τ' έφερε στα χείλη του.

— Είμαι μαγεμένος από τη γνωριμία σας. . . Σās εύ-

γνωμονῶ για τα φιλικά σας αισθήματα πού τόσον άνθόρημα μου δείξατε. . . Έλπίζω να φανῶ άντάξιος της συμπάθειας σας. Όρεβουάρ.

— Όρεβουάρ, τζανήμ (ψυχή μου). Και τα μάτια της μαρτυροῦσαν κάτι σαν χαρά και λύπη άνάμιχτο.

Ο Χρήστος χάθηκε στην καμπή του δρόμου. Η Φατιμέ στάθηκε λίγες στιγμές στην πόρτα το σώμα της πλημμύριζε τώρα ο Άπριλιάτικος ήλιος πλουσιοπάροχα, όπως ο ήλιος της άγάτης είχε περιλούσει, για πρώτη φορά, την ψυχή της σήμερα.

(Συνέχεια)

Μικ. Γ. Πετρίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΛΟΥΪΖΑ ΤΗΣ ΜΟΝΜΑΡΤΡΗΣ

ΤΟΥ Η. ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΥΚΑΗ

Ο φωνογράφος κάθε βράδυ παίζει στην άπόμερη μπύρα κ' η Λουίζα χορεύει—γιατί έχει μανία με το τσάρλεστον— πότε με τον νεαρό καταστηματάρη, πότε μόνη της ή με κανένα φίλο της. Άν και ξεπέσε η νεαρή κοπέλλα σ' ένα κέντρο διεφθαρμένο— πού διαθέτει ιδιαίτερα δωμάτια για τα ζεύγη, —αν κ' η φτώχεια την ώδηγησε στο μέρος, πού μαρτιράει τη κατάσταση της, όμως όλοένα γελάει, χορεύει, λές κ' είναι βυθισμένη στη χαρά, γιατί του βίου τα προβλήματα έχει λύσει όλα και το μέλλον της έχει εξασφαλισμένο. Ποτέ, όσες φορές έπήγα στη σάλα της μπύρας να ξεκουράσω τον έναντό μου, κάνοντας συντροφιά του καταστηματάρη και της μικρής Λουίζας, δε τη βρήκα ποτέ, μα και λιγάκι συλλογισμένη. Η καυμένη, πηδάει σαν έλαφάκι, και τη χαρά σκορπάει γυρωθέ μου—γιατί τους συλλογισμούς μου, πού η μιὰ μέρα με την άλλη μαζώνουν στο κεφάλι μου, με το χορό της, το τραγούδι της και τ' άστεια γλυκά λογάκια της, διώχτει και τους ξεσχίζει, σα να κόβει μ' ένα ψαλλίδι τους ίστους μιās μεγάλης άράχνης. Άλήθεια. Άν στο βίο μας, πού κουρασμένοι περπατάμε και με το κεφάλι φορτωμένο και γερόμένο, δέν ύπήρχανε οι Λουίζες, δε θα ξέραμε, πού η χαρά κατοικεί και πού λαμποκοπάει.

Ο καταστηματάρης, τεχνίτης καλός, έρριξε τα διχτύα του—γιατί ήθελε μιὰ συντροφιά για τον έναντό του πρώτα κ' ύστερα για τους άλλους—και την αιχμαλώτισε. Μένει κοντά του ταχτικά. Κοιμάται, ξυπνάει φεύγει και γυρίζει πάλε σιμά του. Δε του φεύγει μ' άλλον. Αυτό το ξέρε ο τεχνίτης καλά, γι' αυτό και δέν τη ζηλεύει, μ' όσους αν κάτσει και πιεί στη μπύρα του και γλεντήσει. Άν αύριο η μπύρα σφαλίσει, η ο καταστηματάρης θυμώσει και της δείξει την πόρτα, θα φύγει, όπως συνέβηκε και με τόσα άλλα θηλυκά. Θα φύγει να πάει να βρει άλλου μεριά να κάτσει, σε άλλον άγκαλιά. Γι' αυτό δέν τη νοιάζει για την αύριο και γλεντάει τη σήμερα.

Ένα βράδυ βροχερό, πού φύσαγε άγέρας τρελλός, ξεπεσα στη μπύρα η «Μονμάρτη» και βρήκα τη Λουίζα

Ἀφηγοῦνται περὶ τοῦ μεγάλου Ἀγγλου τραπεζίτου Τομας, ὅτι, προκείμενου νὰ ὑπογράψῃ τὴν ληξιορχικὴν πράξιν τῆς γεννήσεως ἐνὸς τέκνου του, ὑπέγραψε ἀφηγημένος κάτω ἀπὸ τὴν λέξιν «πατήρ»: Τομας καὶ Κομπανῦ. Τὴν ἀνοησίαν του ἀντελήφθη μόνον ἄπο τοὺς παταγώδεις γέλωτας τῶν παρισιαμένων.

Ὅταν ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φραγκίσκος Α΄., μεγάλος ἀληθινὰ βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ μέγας ταυτοχρόνως ἀμαρτωλός, ἐξεφώνησε τὸν ἐπικηδεῖόν του ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Μακον, καὶ κολακεύων παντοτε τὸν ἡγεμόνα, ἔστω καὶ νεκρὸν πλέον, ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Θεός, γειόμενος ἕως πρὸς τὸν ἐκλιπόντα, θὰ συνεχῶρει τὰ σφάλματά του καὶ θὰ ἐπέτρεπε νὰ μεταβῇ ἡ ψυχὴ του ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀλλ' ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῶν Παρισίων, σκανδαλισθεῖσα ἀπὸ τὴν ἰδέαν αὐτήν, ἣ ὅποια προσέβαλε τὸ δόγμα τῆς ἀγνότητος, σύμφωνα μὲ τὸ ὅποιον οὐδεμία ψυχὴ δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Παράδεισον, χωρὶς νὰ διέλθῃ προηγουμένως ἀπὸ τὸ καθαρτήριο, ἀπέσειλεν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν Αὐλήν, ὅπως διαμαρτυρηθῇ κατὰ τοῦ ἐπισκόπου. Ὁ οἰκονόμος τῶν ἀνακτόρων, ἕνας εὐθymος τύπος, πού ἐδέχθη ἀντὶ παντός ἄλλου αὐλικοῦ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀφοῦ τῆς παρεθεσε πλούσιον γεῦμα, εἶπεν εἰς τὰ μέλη τῆς:

— Βλέπετε, κύριοι, πόσον εἶνε ἡ Αὐλὴ ἀπρησολημένη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, ἀφοῦ σὰς δέχομαι ἐγώ, καὶ πόσον ἀκαιρὸς εἶνε αὐτὴ ἡ συζήτησις. Ἀλλὰ θὰ σὰς ἐξαγάγω ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν σας. Κανείς, σας βεβαιῶ, δὲν ἐγνώρισε τόσον καλά ὅσον ἐγὼ τὸν χαρακτῆρα τοῦ μακαριτοῦ βασιλέως. Ἦτο ἕνας ἄνθρωπος τόσο ἀνησυχος, πού δὲν ἤμποροῦσε ποτὲ νὰ σταθῇ δύο λεπτὰ στὴ θέση του, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκατο. Καὶ ἂν, λοιπόν, ὑποθέσωμεν ὅτι θὰ ἀπῆ στὸν Παράδεισον, δὲν θὰ μείνῃ ποτὲ παραπάνω ἀπὸ λίγες ἡμέρας.

Ὁ ἱστορικός, ὁ ὅποιος ἀφηγεῖται τὸ ἀνωτέρω ἀνέκδοτον, προσθέτει ὅτι τὸ ἀστεῖον αὐτοῦ τοῦ οἰκονόμου κατέστησεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς προφανῆ τὴν γελοιότητα τοῦ διαβήματός τῆς.

Ὅταν ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος εἶδε γιὰ πρώτη φορὰ τὸν υἱὸν τοῦ ζωγράφου Φράντσια, πού ἦτο ὠραιότατος, τοῦ εἶπε:

— Ὁ πατέρας σου ξέρει νὰ κἀνῃ καλλίτερα ζωντανὰς εἰκόνας παρὰ ζωγραφιστὰς.

Μιά μέρα σ' ἕνα κονσέρτο ὁ Λουδοβίκος ΙΕ' ἐρώτησε πού ἦτο κἀποῖος αὐλικός, πού εἶδεν ὅτι εἶλεπε ἀπὸ τὴν παράστασιν, καὶ τοῦ ἀπήντησαν ὅτι εἶχε πεθάνῃ τὸ πρῶν.

— Τοῦ τὸ εἶχα προσέπη, ἀπήντησε.

Ἔπειτα κυττάζων τὸν ἀββᾶ Βρολιό, πού ἡ ὑγεία του ἦτο ἐπισηφαλής:

— Καὶ στὰ δικὰ σου! τοῦ εἶπε.

Ὁ παππᾶς μόλις συνεκρατήθη, ἀλλὰ θέλων νὰ δώσῃ εἰς τὸν βασιλέα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι καὶ αὐτὸς δὲν ἦτο ἀπληλαγμένος ἀπὸ τὴν ἰδίαν τύχην, τοῦ ἀπήντησε:

— Μεγαλειότατε, ἐχθὲς πού πῆγατε στὸ κυνήγι καὶ ἤρθε μιά μπόρα, βραχῆκατε κι' ἐσεῖς, ὅπως ὅλοι.

Κατὰ τοὺς θρησκευτικούς ἐσωτερικούς πολέμους τῆς Γαλλίας, ἕνας εὐγενὴς πού εἶχε διατάξῃ ἐπὶ πολὺ μεταξὺ τῶν δύο κομμάτων, παρουσιάσθη κάποτε εἰς τὸν βασιλέα Ἐρρίκον Δ', ὁ ὅποιος τοῦ εἶπε:

— Πλησιάσετε, κύριε. Ἄν νικήσουμε, θὰ εἶσατε δικὸς μας.

Ἡ βασίλισσα τῆς Σουηδίας Χριστίνα, κατὰ τὸ ταξιδεῖόν της εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐφοροῦσεν ἕνα ἀνδρικὸν ἀμπέχονον καὶ περρούκα, ὅταν ἐπεσκέφθη τὰ ἀνάκτορα τοῦ Φοντανεμπλά, πολλοὶ κυραὶ τῆς Αὐλῆς, σπεύσασαι πρὸς ὑποδοχὴν της,

ἐπροχώρησαν νὰ τὴν φιλήσουν. Ἡ ἐθιμοτυπία αὐτὴ δὲν ἤρσεν εἰς τὴν Χριστίαν, ἣ ὅποια ὅμως χωρὶς νὰ δειξῇ τίποτε, ἤρκεσθη νὰ εἰπῇ:

— Τί μανία ἔπιασε αὐτὲς τίς κυραὶ νὰ μὲ φιλοῦν; Μήπως μοιάζω μὲ ἄντρα;

Τὴν ἡμέρα πού ἡ κυρία Πομπαδούρ, ἐρωμένη καὶ κρυφὴ σύζυγος τοῦ Λουδοβίκου ΙΑ' ἐπερίμενε τὸν θάνατόν της, ὁ παππᾶς τῆς ἐκκλησίας τῆς Μαγδαληνῆς, εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ὁποίας ἀνήκεν ἡ ψυχορραγοῦσα, ἐπῆγε νὰ τὴν ἰδῇ διὰ νὰ τὴν προτρέψῃ νὰ πεθάνῃ εὐσεβῶς.

Ὅταν ὁ παππᾶς ἠτοίμασθη νὰ φύγῃ διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἡ Πομπαδούρ τοῦ εἶπε:

— Περίμενε λιγάκι, ἄγιε πάτερ, θὰ πάμε μαζί.

Ὁ ἀββᾶς Βοσζινὸν διετήρησε τὴν εὐθυμίαν του μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς ζωῆς του. Ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του, εἶπε νὰ τοῦ φέρουν τὴν κάσσα του, πού εἶχε παραγγεῖλει πρὸ ἡμερῶν.

— Αὐτὴ λοιπόν εἶνε ἡ τελευταία ρεδικότα μου. εἶπε γελῶν.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν ὑπῆρτην του, ἀπὸ τὴν τιμιότητα τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε λόγους νὰ εἶνε εὐχαριστιμένος, ἐπρόσθεσε:

— Ἐλπίζω πῶς δὲν θὰ μοῦ τὴν κλέψῃς καὶ αὐτὴ.

Ὁ σοφὸς Χάλερ ἔφαχε τὸν σφυγμὸ του τὴν ὥρα, πού ψυχορραγοῖσε. Καὶ εἶπε:

— Χτυπάει... Χτυπάει ἀκόμα... Δὲν χτυπάει πιά...

Καὶ πέθανε.

Ὁ Ἀγγλὸς Θωμᾶς Μούρ, καταδικασθεὶς ν' ἀποκεφαλισθῇ μὲ μπαλντᾶ, ἔβαλε τὸ χ φάλι του ἀπάνω στὸν χονδρὸ κορμὸ, πού ἐπρόκειτο νὰ τοῦ τὸ κόψουν, καὶ ἀντιληφθεὶς ὅτι τὰ γένηα του ἦσαν τοποθετημένα κατὰ τέτοιον τρόπον, ὥστε θὰ τοῦ τὰ ἔκοβαν καὶ αὐτὰ μὲ τὸ κεφάλι παρεκάλεσε τὸν δήμιον νὰ τοῦ τὰ σάξῃ.

Ὁ δήμιος τότε τὸν ἐρώτησε γιὰτι ἐφρόντιζε τόσο πολὺ γιὰ τὰ γένηα του, ἀφοῦ ἐπρόκειτο νὰ πεθάνῃ, καὶ ὁ Μούρ τοῦ ἀπήντησε:

— Δὲν πρόκειται γιὰ μένα. Πρόκειται γιὰ σένα πού θὰ πούν πῶς δὲν ξέρεις τὴ δουλειά σου, ἀφοῦ ἡ ἀπόφασις, πού μὲ καταδίκασε, λείει πῶς πρέπει νὰ μοῦ κόψουν τὸ κεφάλι καὶ ὄχι τὰ γένηα.

Ὁ Γάλλος ποιητῆς Μπάρτ ἀπέθανε μέσα στοὺς τρομερώτερους πόνους καὶ ἔδειξε μεγάλο θάρρος.

Τὸν ἔβυλαν σ' ἕνα λουτρό γιὰ νὰ τὸν ἀνακουφίσουν κάπως ἀπὸ τοὺς πόνους ἐκείνους καὶ ἐκεῖ ὑπηγόρευσε τὴν διαιθήκην τὸν μὲ δύναμιν χαρακτῆρος καὶ μὲ ἐτοιμότητα πνεύματος, μοναδικήν.

Ἐνας φίλος του, ὅταν τὸν μετέφεραν κατόπιν στὸ κρεβάτι του, τοῦ ἔφερον ἕνα εἰσιτήριο διὰ τὴν πρώτην παράστασιν τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταυρίδι τοῦ Πιτσίνι.

— Ἀγαπητέ μου, τοῦ εἶπε, θὰ μὲ πᾶνε σὲ λιγάκι στὴν ἐκκλησίαν καὶ δὲν μπορῶ νὰ πάω στὴν Ὀπερα.

Καὶ ἄρχισε κατόπιν νὰ ἀσειτίζεται διὰ τὴν ἔδραν, πού ἐφιλοδόξει εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὴν ὅποιαν δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ:

— Θὰ μοῦ ἦτο γλυκύτερη ἀπὸ τὸ μπάνιο πού ἔχαμα.

Συνδρομὴ ἐτησίαι

«ΠΑΝΤΟΓΩΣΤΟΥ»

Δρχ. 100.